

M. ŞEHMUS GÜZEL

REFERANDUM YAZILARI : 4

KONUŞUNCA SEÇMENLER

Her ne olursa olsun, nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın bir referandum bir halkın geleceğini ipotek altına alamaz. Asla. Uygulamalarla ispatlı. Türkiye’de siyasi tarihimiz açısından son derece önemli ve rejim değişikliğini içermesi açısından geleceğimizi de etkileyecek bir referanduma birkaç adım kala seçmenleri dinlemek öğretici epey dersle yüklü.

Yerel televizyon kanallarının, sosyal medyada paylaşılan videoların ve kimi meraklının bizzat ürettiği internet sitelerinin gerçekleştirdiği « sokak soruşturmaları » bu konuda birçok örnekle dolu. 21 Mart 2017’de sabahın erken saatlerinden itibaren beş saat kadar birbiri peşi sıra izlediğim haber kaynaklarından çok şey öğrendim. İzlemek için vaktiniz olursa sakın kaçırmayın derim, Google Baba’yı « referandum » diye bir merhabalayın, en cömert haliyle bütün kaynaklarını seriversin, görüntüleriyle harika:

İzlediğim kaynaklardan az bilinenlerin isimlerini burada alfabetik sıralamaya göre hemen, kısa alıntılarını ise daha sonra sunuyorum :

Antalya Evrensel (Bilgesu Yurdakul, Mahir Doğan). Antalya GezDolaş TV. Siyaset Antalya TV’nin « Kanal Siyaset » programı. Ege NetTV. İstanbul Times TV (Çağla Pekgüleç ve Hikmet Çetiner’in birçok « sokak soruşturması » İstanbul’un değişik ilçelerinde ve semtlerinde seçmenlerin nabzını tutmayı kolaylaştırıyor.) Kanal Siyaset, Kırıkkale. Karabük Doğru Haber (Ali Aslankaya). Life HD Stüdyo ve Medya (Enes Turbay). « NABIZTV ». Sakarya TV (Hilal Karıncalı). Samsun Haber.Com. « Tadiye Medya »/Kayseri.

Adana, Kars, Karşıyaka, İzmir, Kırıkkale, Havza, Diyarbakır, Canik ve benzeri başka ilçe ve illerden haber aktaran, « sokak soruşturması » gerçekleştiren daha pek çok tv kanalı ve inernet sitesi de bulunuyor ...

Antalya’da, haber kaynağına bakılırsa, « Hayır »cılar çoğunlukta, işte birkaç örnek : «Sonsuza kadar hayır !», « Sabaha kadar hayır ! », « Hayırda hayır vardır ! » diyenlerle gazeteciye bizzat soru soranlar bile var, örneğin, « Niye evet diyeceğimi sen söyle ! »

Antalya TV’nin « Siyaset » programında Kemer’de gerçekleştirilmiş epey uzun boylu bir röportaj sunuluyor : « Turizmin bittiğini » ileri süren, « esnaf kan ağlıyor » diyen günleri ve geleceklere turizme ayarlanmış Kemerliler, boş kalan sokaklarda, kapanan dükkanların yanında, her şeye rağmen hala açık az sayıdaki dükkanın önünde tavla oynayarak zaman öldürüyorlar. Soruları ise dertli dertli yanıtlıyorlar : « Hayır duble ! », « Dibine kadar hayır ! », « Çoğulcu demokrasiden yana olduğumuz için hayır ! », « Bir kötü var bir de kötünün kötüsü var ! » Kimiyse rejim değişikliğinin tehlikelerine dikkat çekiyor : « Bütün kuvvetler tek kişide toplanmamalı. » « Herşey tek kişiye bağlanmamalı. ». « Tek Adam yönetimi iyi olmaz. » « Değiştirilmek istenen maddelerin tamamı hukuk dışı. » « Zamanı değil. » « Diktatörlüğe hayır ! »

İstanbul Maltepe’de Çağla Pekgüleç’in sorusuna bir vatandaş aynen şu yanıtı veriyor. « AKP’ye oy vermiş bir adamım. Bir yerde dizginlemek lazım. Her şey rayında giderken rayından çıkarmanın ne anlamı var ? » Bir başkası ise şunları dile getiriyor. « Ülkeyi tek kişiye bırakmamak için hayır ! »

Beşiktaş’tan bir ses aynen şöyle. « Tek adamlık için oy verilir mi ? »

Kadıköy’den bir ses : « Yav kör olmak lazım kızım evet demek için. »

Kadıköy konuşursa Üsküdar susar mı ? Susmaz : « Tek Adam istemiyorum ! »

Bağcılar'da evetçiler daha çok sanki : « Evet ! Evet ! Recep Tayyip Erdoğan olduğu için. » Aynı mekandan bir bayan : « Çünkü çok seviyorum onu ! » Hanım kızımız bunu söylerken hafif kızarıyor. Umarım kocası duymamış ve görmemiştir.

Fatih-Beyazıt'ta toplumsal meseleler önde : « Piyasa, ekonomi alt-üst. », işsizlik söz konusu ediliyor ve bir vatandaşımız aynen şu soruyu soruyor : « Seksen milyon insan bir insana terk edilir mi ? » Aynı semtten bir bayan « Daha önce hep bunlara oy verdim ama bu kez bir ders olsun diye hayır ! »

Bağdat Caddesi hem farklı hem de okumuş yazmış daha çok, belli oluyor: Bir genç gözünü cep telefonundan ayırmadan, yanında bayan arkadaşıyla yürümesini de sürdürerek yanıtıyor : « Bu kadar yetkiyi babama bile vermem ! »

« Şimdi buna ne gerek vardı ? » diye soranlar, « Yersiz » diyenler eksik değil. Böylesi bir referandumun ve kampanyasının « toplumsal gerginlik » yaratmasından tedirgin vatandaşlarımız da var.

Bütün konuşarlarda siyasi bir ciddilik göze çarpıyor. Referandum kampanyası ile değişik ilçe ve illerde, birçok toplumsal kümede siyasetleşme/siyasileşme artmış gibi. Son derece genç kadın ve erkeklerde, orta yaşlılarda, daha az gençlerde de. Söylediklerinden referandum tartışmalarını sıkı bir biçimde izledikleri de ortaya çıkıyor. Hemen hemen hepsinin değiştirilmesi önerilen maddelerden haberi var. Haberi olmayanlar ise siyasetçilerin, ilgililerin bu konuda daha çok açıklayıcı bilgi vermelerini istiyor. Birçoğu toplumun siyasetçiler tarafından kutuplaştırılmasından vazgeçilmesi çağrısını dile getiriyor. « Toplumun ikileştirilmesine », « cepheleşmeye », « değişik nedenlerle insanların bir bölümünün ötekileştirilmesine » karşı olduğunu vurgulayanlar da az değil. Toplumumuz siyasi açıdan olgunlaşma sürecini mi yaşıyor ? Bu yönde olumlu bir izlenim edindim. Bilmem siz ne düşünüyor, ne diyorsunuz ?

Şu da apaçık bir biçimde göze çarpıyor : Bugün herkesin özlemi barış ve huzur içinde yaşamak, çalışmak, geçinmek, kendini ve çocuklarını gelecek için donatmak. Savaştan, ardı arkası kesilmeyen yüksek toplumsal ve siyasi tansiyondan, siyasi liderler arasındaki bir tür kesintisiz itişip-kakışmadan, tatsız-tuzsuz hırlaşmadan herkes usandı artık. Hele bir de yeni hükümlerle böylesine pekiştirilmiş ve dünyanın hiç bir devletinde, hatta örnek alındığı iddia edilen devletlerinde bile görülmemiş kendine özgü, nevi şahsına münhasır bir « başkanlık » rejimi ile Türkiye Cumhuriyeti Başkanı olarak çekişme, itişme ve savaşıma etki alanlarını genişletmesi olasılığında da bulunması sonucu seçmenlerinin Recep Tayyip Erdoğan'dan yüz çevirmesi ihtimali daha da artıyor. Gülen Cemaati ile çekişmesinin de burada anılması gerekiyor; bu çekişme ve çatışmanın henüz bütün sonuçlarıyla bitmediğinin de ...

Bu gözlemim Avrupa devletlerinde yaşayan, sayılarının beş milyona ulaştığı tahmin edilen, çalışan ve kimi, hatta önemli bir bölümü, iki uyruklu, barışçı, geçim derdi olmayan, kimi orta boy zengin, hali vakti yerinde ve hayırsever yurttaşlarımız için de geçerli. Son olaylar üzerine en çok üzülenler onlar : Döner kebab, bulgur, turşu ... satışları azaldı çünkü ... Bunun faturasını kim ödeyecek ? Bilinen mi ?

O zaman ne olacak ? Yani hayır oyları çoğunluğu kazanırsa ... Böyle bir ihtimal de var çünkü. Konuşan seçmenlere kulak kabartılınca.